

Lag om grundläggande utbildning

3 §

Grunder för att ordna utbildning

Vid utbildningen iakttas enhetliga grunder i hela landet enligt vad som bestäms i denna lag.

Utbildningen skall ordnas så att elevernas ålder och förutsättningar beaktas och så att elevernas sunda uppväxt och utveckling främjas. ([13.6.2003/477](#))

Utbildningen skall genomföras i samarbete med hemmen.

3 a § ([11.3.2022/163](#))

Barnets bästa

Vid planering och anordnande av samt beslutsfattande om grundläggande utbildning ska barnets bästa i första hand beaktas.

4 a § har upphävts genom L [19.12.2014/1225](#).

35 §

Elevens skyldigheter

En elev ska delta i den utbildning enligt denna lag som han eller hon har antagits till, om eleven inte av särskilda skäl tillfälligt har fått befrielse. ([12.12.2014/1040](#))

En elev ska utföra sina uppgifter samvetsgrant och uppträda korrekt. En elev ska låta bli att mobba eller diskriminera samt handla så att eleven inte äventyrar andra elevers, skolgemenskapens eller studiemiljöns säkerhet eller hälsa. ([11.3.2022/163](#))

Bestämmelser om skyldigheten för en elev att ersätta den skada som han eller hon har orsakat finns i skadeståndslagen ([412/1974](#)). Skador ska anmälas till elevens vårdnadshavare eller någon annan laglig företrädare. ([30.12.2013/1267](#))

Om det med säkerhet är känt vem som utfört gärningen och denne kan identifieras, kan en lärare vid eller rektor för skolan av pedagogiska skäl bestämma att eleven ska rengöra eller ordna upp skolans egendom eller utrymmen som eleven avsiktligt eller av oaktsamhet smutsat ned eller skapat oreda i. Uppgiften ska utföras under övervakning och den får inte vara farlig eller tung för eleven med beaktande av elevens ålder och utvecklingsnivå. Det får inte ta mer än två timmar att utföra uppgiften. Eleven får inte utebli från undervisningen för att utföra uppgiften. Om uppgiften utförs vid sidan av elevens arbetsdag ska detta meddelas till elevens vårdnadshavare eller någon annan laglig företrädare. Utförandet av uppgiften ska beaktas vid beslut om disciplinära åtgärder enligt denna lag. ([30.12.2013/1267](#))

35 a § ([30.12.2013/1267](#))

Fostrande samtal

En elev som stör undervisningen eller på något annat sätt bryter mot ordningen i skolan, gör sig skyldig till fusk eller behandlar andra elever eller skolans personal respektlöst eller på ett sätt som kränker deras människovärde kan som första åtgärd åläggas att delta i ett fostrande samtal i högst två timmar. Fostrande samtal kan hållas på en gång eller i flera delar under skoldagen eller utanför den.

Vid fostrande samtal specificeras i samråd med eleven den gärning eller försummelse som föranlett åtgärden och vid behov utreds i mera omfattande utsträckning orsakerna till uppförandet och dess konsekvenser samt de medel som står till buds för att förbättra elevens uppförande i skolan och hans eller hennes välbefinnande.

Beslut om fostrande samtal fattas av en lärare vid eller rektor för skolan. Fostrande samtal ska registreras och elevens vårdnadshavare ska informeras om det. Vårdnadshavaren ska ges tillfälle att delta i samtalet eller i en del av det, om detta anses behövligt med beaktande av 2 mom.

36 § ([13.6.2003/477](#))

Disciplin

En elev som stör undervisningen eller i övrigt bryter mot ordningen i skolan eller gör sig skyldig till fusk kan ges högst två timmars kvarsittning eller en skriftlig varning. Om förseelsen är allvarlig eller om eleven fortsätter att uppföra sig olämpligt på ovan avsett sätt efter att ha fått kvarsittning eller en skriftlig varning, kan eleven avstängas för högst tre månader. Skriftlig varning och avstängning för viss tid är disciplinära åtgärder. ([11.3.2022/163](#))

En elev som stör undervisningen kan bli tillsagd att lämna klassrummet eller det rum där undervisningen ges för den tid som återstår av lektionen, eller en skoltillställning.

En elev kan förvägras rätt att delta i undervisningen högst för den återstående arbetsdagen, om det föreligger en risk för att en annan elev eller en person som arbetar i skolan eller i ett annat undervisningsutrymme blir lidande av elevens våldsamma eller hotfulla uppförande eller om undervisningen eller därtill hörande verksamhet försvåras orimligt mycket på grund av elevens störande uppförande. Eleven kan på ovannämnda grunder förvägras rätt att delta i undervisningen också följande arbetsdag, om utbildningsanordnaren behöver tid för att planera elevens återgång till undervisningen och erbjuda eleven elevvårdstjänster och stödja en trygg återgång till undervisningen. Under den tid som eleven förvägrats att delta i undervisningen ska det som sådan elevvård som avses i 36 h § för eleven ordnas möjlighet till ett personligt samtal med elevvårdens psykolog eller kurator. Dessutom ska det för eleven ordnas sådant annat stöd som eleven behöver under den tid som eleven förvägrats att delta i undervisningen och när eleven återvänder till

undervisningen. För eleven utarbetas en plan för att stödja återgången till undervisningen. ([11.3.2022/163](#))

En elev som försummat sina hemuppgifter kan åläggas att efter skoldagens slut under högst en timme åt gången utföra sina uppgifter under övervakning.

Vid kvarsittning kan eleven få utföra skriftliga eller muntliga uppgifter, övningar och uppgifter som stöder fostran, undervisningen och utvecklingen, står i rätt proportion till elevens gärning eller försummelse och är lämpliga för eleven med hänsyn till elevens ålder och utvecklingsnivå. Eleven kan även åläggas att sitta tyst under kvarsittningen. ([30.12.2013/1267](#))

Kvarsittning får inte ordnas så att eleven till följd av den blir tvungen att utebli från undervisning i enlighet med läroplanen eller någon annan plan som gäller skolans verksamhet. ([30.12.2013/1267](#))

36 a § ([13.6.2003/477](#))

Förfarandet i disciplinärenden och verkställighet av avstängning

Innan en elev ges kvarsittning, ges en skriftlig varning eller avstängs för viss tid, ska den handling eller försummelse som åtgärden grundar sig på preciseras, eleven höras samt annan behövlig utredning skaffas. Utbildningsanordnaren ska när den överväger disciplinära åtgärder beakta gärningens art samt elevens ålder och utvecklingsnivå. Innan beslut fattas om en disciplinär åtgärd ska elevens vårdnadshavare ges tillfälle att bli hörd. I fråga om andra åtgärder enligt 36 § ska elevens vårdnadshavare underrättas, och om att eleven förvägras undervisning ska dessutom den myndighet som sköter uppgifter i samband med verkställigheten av socialvården i den kommun där skolan är belägen underrättas vid behov. Beträffande avstängning för viss tid och skriftlig varning ska ett beslut meddelas och andra åtgärder enligt 36 § ska registreras. ([11.3.2022/163](#))

Utbildningsanordnaren ska ordna undervisningen så att den elev som har avstängts för en viss tid inte blir efter i de framsteg som elevens årskurs och undervisningsgrupp gör. För den avstängda eleven utarbetas en individuell plan utifrån läroplanen och undervisningen genomförs och inläringen följs enligt denna plan. Eleven och elevens vårdnadshavare eller någon annan laglig företrädare ska ges tillfälle att delta i utarbetandet av en sådan individuell plan som grundar sig på läroplanen och som avses i detta moment. ([11.3.2022/163](#))

I fråga om verkställigheten av ett beslut om avstängning för viss tid gäller det som bestäms i 14 kap. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden ([808/2019](#)) och dessutom det som bestäms nedan i 4 mom. ([5.7.2019/831](#))

Då en elev har uppfört sig så våldsamt eller hotfullt att säkerheten för en annan elev eller en person som arbetar i skolan eller i ett annat undervisningsutrymme blivit lidande eller allvarligt äventyrats, och det finns en uppenbar risk för att det våldsamma eller hotfulla uppförandet upprepas, kan ett beslut om avstängning för viss tid verkställas innan det har vunnit laga kraft.

Ett beslut om verkställighet av ett icke lagakraftvunnet beslut om avstängning för viss tid och ett beslut om den tidpunkt då verkställigheten inleds skall fattas i samband med beslutet om avstängning.

Närmare bestämmelser om rektorns och lärarnas befogenheter att ge kvarsittning och om frågor som avses i 36 § 2–4 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet.

Beslut om avstängning för viss tid fattas av det behöriga kollegiala organet hos utbildningsanordnaren. Bestämmelser om att det organ som svarar för socialvården ska vara representerat vid handläggning av ett ärende som gäller avstängning av ett läropliktigt barn från skolan finns i 24 § 2 mom. i barnskyddslagen. I enlighet med ett beslut av utbildningsanordnaren får även skolans rektor bestämma att en skriftlig varning ska ges. ([30.12.2013/1267](#))

36 b § ([13.6.2003/477](#))

Avlägsnande av en elev som uppför sig störande och äventyrar säkerheten

Lyder en elev inte en uppmaning att avlägsna sig enligt 36 § 2 mom. har rektorn och läraren rätt att avlägsna eleven från klassrummet eller ett annat utrymme där det ges undervisning, eller från en skoltillställning. Rektorn och läraren har också rätt att avlägsna en elev från skolans område, om eleven inte avlägsnar sig efter att ha fått veta att han eller hon avstängts från undervisningen enligt 36 § 3 mom.

Försöker en elev som skall avlägsnas förhindra detta genom att göra motstånd, har rektorn och läraren rätt att använda sådana maktmedel som är nödvändiga för att få eleven avlägsnad och som med hänsyn till elevens ålder och situationens hotfullhet eller motståndets allvar och en helhetsbedömning av situationen kan anses vara försvarbara.

Rektorn och läraren kan i situationer som avses i 1 och 2 mom. agera tillsammans eller var för sig. Det är förbjudet att använda maktmedelsredskap för att avlägsna eleven. Om läraren eller rektorn använt sig av maktmedel skall han eller hon lämna en skriftlig redogörelse för händelsen till utbildningsanordnaren.

Bestämmelser om excess i samband med användning av maktmedel finns i 4 kap. 6 § 3 mom. och 7 § strafflagen ([39/1889](#)).

36 c § ([11.3.2022/163](#))

36 c § har upphävts genom L [11.3.2022/163](#).

36 d § ([30.12.2013/1267](#))

Rätt att omhänderta föremål eller ämnen

Rektorn och en lärare vid en skola har rätt att tillsammans eller var för sig under arbetsdagen frånta en elev ett förbjudet föremål eller ämne enligt 29 § 2 mom. eller ett sådant föremål eller ämne som eleven stör undervisningen eller inläringen med.

Försöker en elev som innehar ett föremål eller ämne som ska omhändertas förhindra omhändertagandet genom att göra motstånd, har rektorn och en lärare vid skolan rätt att använda sådana maktmedel som är nödvändiga för att frånta eleven föremålet eller ämnet och som med hänsyn till elevens ålder och situationens hotfullhet eller motståndets allvar och en samlad bedömning av situationen kan anses vara försvarbara. Rätten att använda maktmedel gäller enbart föremål eller ämnen som äventyrar elevens eller andras säkerhet och föremål eller ämnen som eleven stör undervisningen eller inläringen med.

Maktmedelsredskap får inte användas vid omhändertagande enligt 1 eller 2 mom. Bestämmelser om excess i samband med användning av maktmedel finns i 4 kap. 6 § 3 mom. och 7 § i strafflagen.

De rättigheter och skyldigheter som avses i denna paragraf gäller också under den tid som en elev deltar i undervisning eller verksamhet enligt läroplanen eller någon annan plan som godkänts av utbildningsanordnaren och som utarbetats med stöd av denna lag eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

36 e § ([30.12.2013/1267](#))

Rätt att granska elevens saker

Skolans lärare och rektor har rätt att under arbetsdagen granska de saker som en elev har med sig och de förvaringsutrymmen i skolan som eleven förfogar över och att utföra en ytlig granskning av elevens kläder för att omhänderta ett förbjudet föremål eller ämne som avses i 29 § 2 mom. och med vilket den egna säkerheten eller någon annans säkerhet kan äventyras, om det är uppenbart att eleven innehar sådana föremål eller ämnen och eleven trots begäran vägrar att överlämna dem eller inte på ett tillförlitligt sätt visar att han eller hon inte innehar sådana.

Eleven ska meddelas orsaken till granskningen innan den utförs.

Granskningen får utföras endast av en person som är av samma kön som eleven. Vid granskningen ska förutom den som utför granskningen även en annan myndig person som hör till skolans personal närvara. På elevens begäran ska en person som hör till skolans personal och som eleven utser närvara vid granskningen om denna person är tillgänglig.

Avvikelse från det sätt att utföra granskningen på som föreskrivs i 3 mom. får dock göras om det på grund av ärendets brådskande natur är absolut nödvändigt med tanke på säkerheten.

De rättigheter och skyldigheter som avses i denna paragraf gäller också under den tid som en elev deltar i undervisning eller verksamhet enligt läroplanen eller någon

annan plan som godkänts av utbildningsanordnaren och som utarbetats med stöd av denna lag eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

36 f § ([30.12.2013/1267](#))

Allmänna principer för omhändertagande och granskning

De åtgärder som avses i 36 d och 36 e § ska genomföras på ett så säkert sätt som möjligt. Åtgärderna får inte ingripa i elevens personliga integritet i större omfattning än vad som är nödvändigt för att trygga studieron och säkerheten. Vid omhändertagande av föremål och ämnen och vid granskning av en elev ska den diskretion som omständigheterna kräver iakttas. Användningen av åtgärderna ska planeras i skolorna och anvisningar ska ges om användningen.

En lärare eller rektor som använt sig av maktmedel enligt 36 d § ska lämna en skriftlig redogörelse för händelsen till utbildningsanordnaren. Granskning av en elev och omhändertagande av föremål och ämnen ska registreras. Elevens vårdnadshavare ska så fort som möjligt informeras om åtgärder enligt 36 d och 36 e §.

36 g § ([30.12.2013/1267](#))

Överlämnande och förstörande av omhändertagna föremål och ämnen

Föremål eller ämnen som använts för att orsaka störningar och som omhändertagits av en lärare eller rektor med stöd av 36 d § ska överlämnas till eleven efter lektionen eller skoltillställningen. Om det är sannolikt att det störande beteendet fortsätter efter lektionen ska det föremål eller ämne som använts för att orsaka störningar överlämnas till eleven senast vid arbetsdagens slut.

Sådana förbjudna föremål och ämnen som avses i 29 § 2 mom. överlämnas till elevens vårdnadshavare eller någon annan laglig företrädare. Föremålen och ämnena ska dock överlämnas till polisen eller till någon annan i lag föreskriven myndighet, om eleven, dennes vårdnadshavare eller lagliga företrädare inte har laglig rätt att inneha dem.

Före överlämnandet ska föremålet eller ämnet förvaras omsorgsfullt. Överlämnandet ska ske så fort som möjligt efter det att föremålet eller ämnet har omhändertagits. Narkotika, skjutvapen, vapendelar, patroner, projektiler, gassprayer och explosiva varor som har omhändertagits ska omedelbart överlämnas till polisen.

Om vårdnadshavaren inte inom tre månader efter det att han eller hon fått meddelande om omhändertagandet avhämtar föremålet eller ämnet får det bevisligen förstöras. Överlämnande och förstörande av föremål och ämnen ska registreras.

36 h § ([11.3.2022/163](#))

Elevvård i samband med disciplinära åtgärder och tillrättavisning

Utbildningsanordnaren ska se till att behövlig elevvård ordnas för en elev som är föremål för en sådan disciplinär åtgärd som avses i 36 § 1 mom. eller som har förvägrats rätt att delta i undervisningen med stöd av 36 § 2 eller 3 mom. för resten av arbetsdagen och högst nästkommande arbetsdag. Eleven får inte lämnas utan tillsyn efter verkställigheten av de åtgärder som avses i 36 § 2 och 3 mom.

36 i § ([30.12.2013/1267](#))

Uppföljning av disciplinära och pedagogiska åtgärder

Utbildningsanordnaren ska följa användningen av de åtgärder som avses i 35 a, 36, 36 b, 36 d och 36 e § och deras utveckling.